

Rapporten Arlanda Flygplats – en plan för framtiden

Storsthlm är remissinstans och lämnar synpunkter på remissen utifrån Storsthlm's roll som samverkansorganisation för Stockholms läns kommuner.

Sammanfattning av Storsthlm's synpunkter

- En Arlandaförhandling är angelägen
- Trafikinфраstrukturen behöver finansieras långsiktigt
- Satsa på utveckling av hållbart flyg i Stockholmsregionen, men platsen behöver utredas.
- Behovet av alternativa flygplatser behöver utredas
- Beslut om framtidens flyg i Stockholmsregionen behöver föregås av strategiska systemanalyser

Beskrivning av synpunkterna

Storsthlm yttrar sig av lokalpolitiska skäl inte i detalj när det gäller enskilda kommuners val av åtgärder, vilket innebär att Storsthlm inte heller har några synpunkter på lokala politiska beslut. En nedläggning av Bromma flygplats är en fråga för Stockholms stad och Swedavia som är avtalsparter.

Utredningen beskriver väl förutsättningarna för både en utveckling av Arlanda flygplats och hur en avveckling av Bromma flygplats kan genomföras. Storsthlm ställer sig bakom utredarens förslag gällande en Arlandaförhandling och utvecklingen av fossilfritt flyg.

Storsthlm ser att det är angeläget att staten tar de beslut som behövs för att säkerställa att Stockholmsregionens tillgänglighet kan förbättras och förstärkas både i närtid och på längre sikt. Detta gäller både Arlandas kapacitet att ta emot fler resenärer såväl som anslutningar till och från flygplatsen. Detta är särskilt betydelsefullt då år 2038 när avtalet gällande Bromma flygplats upphör, kan ses som en relativt kort planeringshorisont.

Angeläget med en Arlandaförhandling

Planeringen både inför en utbyggnad av Arlanda med tillhörande trafikinfrastruktur och planeringen inför en eventuell nedläggning av Bromma flygplats behöver startas omgående. Därför ställer sig Storsthlm bakom utredarens förslag att regeringen bör ta initiativ till en Arlandaförhandling med bland annat berörda kommuner, regioner, Swedavia och Trafikverket. Inriktningen på förhandlingen bör vara att lägga grunden för byggande av ny infrastruktur och bättre kollektiva transporter för att möta behovet från en växande funktionell region. I denna process måste kommunernas möjligheter

att bygga bostäder lyftas fram och det är viktigt att berörda kommuner i ett tidigt skede görs delaktiga i planeringsarbetet.

Storsthlm ser i likhet med utredningen att regeringen behöver ge Trafikverket i uppdrag att utreda behovet av åtgärder för att förstärka kapaciteten i spår- och väginfrastrukturen till och från Arlanda flygplats utifrån ett tillgänglighets- och robusthetsperspektiv.

Trafikinfrastrukturen behöver finansieras långsiktigt

Stockholmsregionen är en av Europas snabbast växande storstadsregioner med en allt ökande tillväxt. Men med det kommer också infrastrukturella utmaningar både när det gäller planering och finansiering. Flyginfrastrukturen som är en viktig del av den funktionella regionens nationella och internationella tillgänglighet behöver förutsägbara och långsiktiga finansieringslösningar.

Storsthlm vill därför betona vikten av att åtgärder behöver finnas med och prioriteras i länsplanen och nationell plan. Storsthlm ser det som särskilt angeläget att förstärka trafikinfrastrukturen mellan närliggande kommuner och Arlanda flygplats.

Om en Arlandaförhandling kommer till stånd behöver denna även inkludera ekonomiska incitament och vilka nyttor som infrastrukturinvesteringar kopplat till Arlanda ger både nationellt, regionalt och lokalt. Formen för den tidigare Sverigeförhandlingen skulle kunna vara en bra process att utgå från. I denna låg just fokus på hur det skapas mest nyttor för de olika infrastrukturprojekt som ingick i förhandlingen, som till exempel ökat bostadsbyggande och en bättre arbetsmarknad.

Satsa på utveckling av hållbart flyg i Stockholmsregionen

Ett hållbart flyg kommer både vara ett krav och en realitet i en relativt nära framtid. För Stockholmsregionen skulle en sådan satsning vara positiv i flera perspektiv. Dels i ett FoU-perspektiv, dels i ett näringslivsperspektiv. Exempelvis kommer utvecklingen av eldrivna flygplan kunna förändra flygmarknaden i grunden.

I utredningen föreslås en satsning på Bromma som plats för utveckling av fossilfritt flyg. Storsthlm tycker att det är bra med innovationsutveckling av fossilfritt flyg, men avvisar utredarens förslag om att det just ska ske på Bromma. Storsthlm anser att platsen där detta kan se ska utredas och inte avgöras i denna utredning.

Behovet av alternativa flygplatser behöver utredas

Storsthlm ser en risk med att avsaknaden av alternativa flygplatser kan göra regionen mer sårbar i ett säkerhets- och tillgänglighetsperspektiv. Av den anledningen ser Storsthlm också positivt på utredarens förslag att myndigheter såsom Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsberedskap (MSB), tillsammans med berörda aktörer ges i uppdrag att analysera behovet av tillgänglighet och redundans i ett beredskaps- och totalförsvarsperspektiv för luftfart och flygplatser i Stockholmsområdet.

Storsthlm anser att frågan om alternativa flygplatser av flera anledningar behöver utredas vidare. Enligt utredningen ska Arlanda kunna härbärgera större delen av flygverksamheten från Bromma. De verksamheter som väljer att inte etablera sig på Arlanda kommer att ha möjlighet att omlokaliseras till andra regionala flygplatser. Storsthlm konstaterar att detta är samma förhållningsätt som Swedavia haft tidigare när man har valt att inte förlänga arrenden på Bromma för delar av allmänflyget.

Storsthlm genomförde år 2013 inom ramen för SATSA-projekten en utredning rörande förutsättningar för allmänflygplatser där bland annat en slutsats var ett det affärsflyg som bäst bidrar till Stockholmsregionens attraktivitet och tillgänglighet då kunde vara

STORSTHLM

kvar på Bromma. Storsthlm anser att en liknande utredning behöver göras om den grundläggande förutsättningen som Bromma flygplats är, försvinner. Förutom affärsflyget gäller det också det övriga allmänflyget, det vill säga all civil luftfart som inte är kommersiell linjetransport.

Konsekvenserna av vad en eventuell nedläggning av Bromma flygplats innebär för Stockholmregionen, behöver utredas. Att samla all flygverksamhet till Arlanda som enda flygplats gör regionen mer sårbar, särskilt då alternativa flygplatser ligger på relativt långt avstånd.

Beslut om framtidens flyg i Stockholmsregionen behöver föregås av strategiska systemanalyser

Storsthlm ser ett behov av fördjupade systemanalyser som med fördel kan arbetas fram inom ramen för den föreslagna Arlandaförhandlingen. Analyserna behöver utgå från vilka behov en flytt av flygtrafik från Bromma till Arlanda ger i både ett tillgänglighets- och sårbarhetsperspektiv. Detta gäller exempelvis konsekvenser av att kollektivtrafik till och från Arlanda inte byggs ut i tillräcklig omfattning eller vilka alternativa flygplatser som finns att nyttja i händelse av att Arlanda inte kan ta emot samhällsviktigt flyg, såsom ambulansflyg. Flygplatserna Skavsta, Eskilstuna och Västerås ligger i detta sammanhang långt från Stockholm.

Med vänlig hälsning

Mats Gerdau
Förbundsordförande
Storsthlm

Roger Svanborg
Tf förbundsdirektör
Storsthlm